

Pavol vzorom a láska hnacím motorom

Usiluj sa, aby si skoro prišiel za mnou. Lebo...

2. Timotejovi 4:9-22

Čítali sme, že Trofim je zanechaný v Miléte nemocný (4:20). Ani v ranej cirkvi sa nevyhli chorobám. Vidíme, že nemoc nie je to, čo prichádza ako trest na človeka, ale je to niečo prirodzené, čomu sa nikto nevyhne, či ide o kresťana alebo neveriaceho. Jednoducho, žijeme v porušenom, hriešnom svete, kde vládne smrť, kde sú choroby a nespravodlivosť. A vieme dobre, že na tomto svete už nikdy nebude dobre a spravodlivo, kým nepríde Pán Ježiš a kým neustanoví svoje kráľovstvo spravodlivosti, pravdy a pokoja. A to aj očakávame.

Vraciame sa opäť k Pavlovi do chladného a vlhkého väzenia, v ktorom očakáva svoj koniec. Hodnotí svoj život a keď sa obzerá späť, môže konštatovať, že dokonal beh, vieru zachoval a to, čo ešte očakáva, je koruna spravodlivosti. Je to jeho nádej, v ktorej žije. Túto korunu má dostať nielen on, ale každý, kto miluje Pána Ježiša Krista. Preto sme sa aj my zastavili nad týmito Pavlovými slovami a usúdili sme, že je dôležité, aby sme sa zamysleli a prehodnotili svoje životy. Je užitočné obzrieť sa dozadu a pýtať sa, či je v našich životoch všetko v poriadku, či kráčame vo viere, aby sme nakoniec aj my mohli povedať: vieru som zachoval, dobrý boj som bojoval. Nevieme, koľko má kto času na tomto svete. Nevieme, kedy nás Pán odtiaľto odvolá. Potrebujeme byť pripravení, aby nás ten deň neprekvapil, či už to bude jeho druhý príchod alebo čas nášho odchodu do večnosti. Máme byť bdelí a očakávať jeho príchod. Pán Ježiš nás v tomto napomína: „A tak bdejte, lebo nevíte, kedy príde pán domu, či večer či o polnoci, či keď spieva kohút a či ráno, aby príduc znenazdania nenašiel vás spať. A čo vám hovorím, všetkým hovorím – bdejte!“ (Marek 13:35-37) To sú Pánove slová určené nám všetkým. Takže potrebujeme zostávať bdelí, ostražití, nech nepospíme, ale očakávame jeho príchod.

Máme pred sebou záver tohto listu a zároveň aj záver Pavlovho života. Pavol už Timotejovi odovzdal mnohé ponaučenia aj inštrukcie pre jeho ďalšiu službu. Prechádzali sme si ich verš po verši. V nádeji píše tento list a očakáva, že Timotej ho príde navštíviť. Dúfa, že ešte uvidí svoje milované dieťa. A Pavlovi na záver ostáva už len odovzdať pozdravy. Uložil Timotejovi, aby pozdravil jeho starých priateľov, Prisku a Akvilu a Oneziforov dom (19. verš).

A potom odovzdáva pozdravy od tých, ktorí sú v Ríme. To sú tí, čo sú možno práve teraz ustráchaní alebo sa možno práve teraz skrývajú, keďže v Ríme prepuklo veľké prenasledovanie kresťanov. Mená, ktoré sú vo verši 21 uvedené, Eubulus, Pudens, Linus, Klaudia, sú nám neznáme, vyskytujú sa len na tomto mieste. Nepoznáme tých ľudí, ale môžeme sa domnievať, že sú súčasťou cirkvi v Ríme, ktorá už isto nemá také pôsobenie ako pred prenasledovaním. Posledné Pavlove slová, ktorými zapečätuje tento list a ktorými zapečätuje aj svoj život, sú: „Pán Ježiš Kristus nech je s tvojím duchom. Milosť s vami. Amen.“ (verš 22) a list posiela.

A hoci nemáme záznam o tom, po kom bol tento list poslaný, osobne som presvedčený, že to bol človek, ktorý sa volal Onezifor. Je spomenutý v 19. verši, ale najmä v 1. kapitole, vo veršoch 16 a 17. Tam Pavol píše: „Nech dá Pán milosrdenstvo domu Oneziforovmu, lebo ma mnoho ráz občerstvil a nehanbil sa za moju reťaz. Ale keď prišiel do Ríma, usilovne ma hľadal i našiel.“ Bol to Onezifor, ktorý prišiel z Efezu preto, že v Efeze slúžil. Hľadal Pavla v Ríme. Mnohí, ako Pavol píše, od neho odišli, ale Onezifor sa nehanbil za Pavla ani za to, že je väzeň. Hľadal ho, až kým ho nenašiel. A bol to práve on, kto ho občerstvil. A nielen svojou prítomnosťou, ale iste aj mnohými materiálnymi vecami, ktoré Pavol potreboval. Možno jedlom, možno šatstvom, možno čímkoľvek iným. Ale vráťme sa k duchovnej stránke.

Pavla, ako som spomínal, vidíme tesne pred smrťou, ale nachádzame ho žiť v nádeji. Žije v istote a nádeji, že Pán ho zachová od zlého a uvedie do svojho nebeského kráľovstva – nikdy túto nádej neopustil: „Pán ma vytrhne a zachová od každého skutku zlého a zachráni a uvedie do svojho nebeského kráľovstva, ktorému sláva na veky vekov. Amen“ (verš 18). Pavol žije vo veľkej istote a v nádeji, hoci, ako píše, je všetkými opustený a sám. Zostal s ním iba Lukáš (verš 11): „Lukáš je samotný so mnou“, všetci ostatní ho opustili. Vyzerá to tak, že ho opustili aj tí, ktorí mu boli najbližší.

Určite ste si všimli, že sme zmenili postup – teraz postupujeme opačným smerom: ideme od záveru kapitoly smerom dopredu. V 14. a 15. verši čítame: „(14) Kotlár Alexander mi spôsobil mnoho zlého. Nech mu odplatí Pán podľa jeho skutkov, (15) ktorého sa aj ty vystríhaj, lebo sa veľmi protivil našim slovám.“ Tento kotlár Alexander protivil sa slovám apoštolov. Bol to človek, o ktorom vieme len toľko, že spôsobil Pavlovi mnoho zlého. Protivil sa učeniu apoštolov a je dosť možné, že bol jedným z tých, ktorí sa pričínili o to, aby bol Pavol uväznený. Keď Pavol hovorí, že mu spôsobil mnoho zlého, tak to muselo byť niečo, čo bolo popri Pavlovej službe výnimočné, čo vyčnievalo nad iné zlé veci, ktoré sa mu diali alebo nad všetky tie zlé skúsenosti, ktoré Pavol zažil. Tým, že upozorňuje Timoteja: „Aj ty sa ho vystríhaj“, tak to vytvára obraz o tomto človeku, aký asi bol. Možno išlo o jeho krutosť, podlosť, o veľkom sebavedomí tým, ako sa protivil slovám apoštolov. A napriek všetkému, čo mu tento človek spôsobil, Pavol hovorí: „nech mu odplatí Pán podľa jeho skutkov“. Žiadne výčitky, žiadne zlorečenie, lebo vie, že

Pánova je pomsta – Pán odplatí. Vidíme v tom Pavlov charakter: odovzdať všetko Pánovi a na Pána sa vo všetkom spoľahnúť. Hoci je blízky opustený a v tej emocionálne vypätej situácii zostáva v ľudskej rovine úplne sám, vo verši 17. píše: „Ale Pán stál pri mne a posilnil ma...“ Vidíme tu Pavlovu istotu a dôveru. Nezostal sám. Pán bol pri ňom a posilňoval ho. A to bol dôvod, prečo mohol pokračovať v službe zvestovania evanjelia: „...aby mnou bola plne vykonaná kázeň evanjelia a aby ho počuli všetky národy, a bol som vytrhnutý z tlamy leva“.

Pán neopúšťa svojich služobníkov. Pán je vždy verný, nezanechá ani neopustí. On je ten, ktorý vytrhuje. Ten, ktorý aj zachováva (verš 18). Jedine v Pánovi máme takúto nádej. On je našou silou, ktorá dá vytrvať a vytrvať až do konca. Nie z vlastnej sily, z vlastných schopností, len v Pánovej sile.

Takže v jeho sile máme byť tými, ktorí zostanú verní aj svojmu bratovi, aby ho neopustili. V 1. Jánovom liste 3:16 je napísané: „lebo sme povinní klásť duše za bratov“. Sme povinní klásť duše za bratov. Ľahko sa to povie. Aká jednoduchá veta. Ale kto z nás to naplňa? Kto z nás je schopný to urobiť? My ľudia máme tendenciu zutekať už pri najmenšom probléme. Vyhnuť sa nepríjemnostiam, zľahčiť si cestu. Vyhnuť sa utrpeniam. Kto z nás chce trpieť? Vyhýbame sa týmto veciam. Vidíme to na Pavlových blízkyh. Pavol bol v problémoch, a všetci ho opustili.

Je to presný opak toho, na čo Pavol upomína Timoteja. Napríklad 2. kapitola 3. verš: „Ty teda znášaj zlo ako dobrý vojak Ježiša Krista“. „...ťa upomínam, aby si roznechoval dar Boží, ktorý je v tebe, daný ti vložením mojich rúk. Lebo nám nedal Boh ducha bojovnosti, ale moci a lásky a zdravého rozumu“ (2. Timotejovi 1:6). Neľahčuj si cestu, ale zápas zákonite, aby si bol korunovaný (2. kapitola 5. verš). Trp, čo príde zlé (4:5). Všetky tieto napomenutia sú dobré aj pre nás a zvlášť v tejto dobe. Aby sme v utrpení a znášaní zlého boli vycvičení, aby vtedy, keď

príde konkrétna extrémne zlá situácia, sme vedeli, čo treba urobiť a ako sa zachovať. Je to náš praktický výcvik. Je to príprava na to najhoršie, čo nastáva s koncom príchodu posledných dní, ktoré sú pred nami.

Musíme sa v tom cvičiť a „v čase mieru sa pripraviť na vojnu“, na boj, na problémy a na krízovú situáciu, aby sme v nej obstáli vo viere. V zlej dobe sa ukazuje, kto si vieru zachová až do konca – alebo sme len druhá či tretia pôda? Pán Ježiš hovorí, že keď prídu do života starosti a prenasledovania, práve vtedy odpadávajú ľudia malej viery (Lukáš 8:13-14). A to je to, čo vidíme v 10. verši tejto kapitoly.

Celá 4. kapitola je smutná a v 10. verši je uvedené: „Démás ma opustil zamilujúc si terajší svet a išiel do Tesaloniky, Krescens do Galácie, Títus do Dalmácie“. Démás opúšťa Pavla. Ten, ktorý bol roky s Pavlom ako jeho spolupracovník, zrazu opúšťa Pavla. Lenže vec je o to horšia, že príčina jeho odchodu je, že si zamiloval svet. Musíme si uvedomiť, že v tej dobe zúrilo prenasledovanie. Démás zrejme popri Pavlovi zažil často nevôľu zo strany Židov aj pohanov, ale teraz ide takpovediac do tuhého kvôli prenasledovaniu. Pavol je v prísnom väzení. Ako sám píše, už mu ide o život.

Rovnako Kreščens a Títus odchádzajú od Pavla. Neodchádzajú však preto, že si zaľúbili svet, ale idú k bratom. A to jeden do Galácie, druhý do Dalmácie. Pavol im to schvaľuj a je dosť možné, že práve Pavol ich tam dokonca ešte aj posielal, tak ako Tychika poslal do Efezu (12. verš).

Démas však od Pavla odišiel s úplne inými úmyslami. Zamiloval si vtedajší svet. To je niečo, čoho sa máme vystríhať, aby sme sa nezaplietli s tým, z čoho sme už raz boli vytrhnutí, od čoho sme boli očistení. Aby sme sa nevrátili k tomu, od čoho sme boli umytí. O tom sú mnohé výstrahy v Písme: „(21) Lebo by im bolo lepšie bývalo nepoznať cestu spravodlivosti, ako poznavším odvrátiť sa od vydaného im svätého prikázania. (22) Prihodilo sa im, čo hovorí pravdivé príslovie: Pes sa navrátil k svojmu vlastnému vývratku a umytá sviňa pováľať sa v blate“ (2. Petrov 2:21-22). Aj Démas nasledoval Pavla a poznal cestu spravodlivosti, a napriek tomu sa navrátil späť, nazad do sveta. Boží ľud bol a je v Písme napomínaný, aby sa nemiešal so svetom. Už Izrael bol tak napomínaný.

Jeden taký príklad máme zapísaný v 2. Knihe kráľov, v 17. kapitole. Za čias kráľa Hozea, ktorý kraľoval v Samárii, sa stalo, že: „V deviatom roku Hozeu zaujal assýrsky kráľ Samáriu a presťahoval Izraela do Assýrie“ (verš 6, čítaj aj verše 1-23). Izrael bol zajatý preto, lebo robili to, čo je zlé v očiach Hospodinových. Konkrétny dôvod zajatia je napísaný v 17. kapitole, vo veršoch 13-17, kde sa píše o strašnej modloslužbe a duchovnom cudzoložstve, ktorých sa Izrael dopúšťal. Podobne sa správal aj Júda (píše sa o tom v 2. Knihe kráľov 23:26-27, 24:1-4, 25:1-21).

Pohania okolo Izraela – to bol ten svet, s ktorým sa nemali miešať a nemali robiť, ako robili oni. Stále ich Hospodin na to upozorňoval, lenže Izrael to nerešpektoval a dôvod bol, že neverili v Hospodina. Miešali s pohanmi, a preto prichádzali tresty na Izrael.

Tie isté príkazy máme aj v Novej zmluve. Pavol píše do Ríma: „A nepripodobňujte sa tomuto

svetu, ale sa premeňte obnovením svojej mysle, aby ste skúšali, čo je vôľa Božia, to, čo je dobré, ľúbe a dokonalé!“ (Rímskym 12:2) Ani sa len nepripodobňovať, a nieto ešte zamilovať si svet. Démas iste nešiel do Tesaloniky hľadať, čo je Božia vôľa. On si zamiloval svet. Apoštol Ján v 1. Jána 2:15 píše: „Nemilujte svet ani veci, ktoré sú na svete...“. A ktoré sú to veci, ktoré sú na svete a netreba ich milovať? Sú uvedené 16. verši: „Lebo nič z toho, čo je na svete – žiadosť tela, žiadosť očí a chlúbna pýcha života, nie je z Otca, ale je zo sveta“. Toto je vo svete: žiadosť tela, žiadosť očí a chlúbna pýcha života. Toto sú spôsoby sveta. Ale to je niečo, čo nie je z Boha. Čo nie je z Otca. V 17. verši Ján píše: „A svet ide ta i jeho žiadosť, ale ten, kto činí vôľu Božiu, trvá na veky.“ Preto Pavol napomína: skúšate, čo je vôľa Božia a čo je dobré a dokonalé, lebo keď toto budeme robiť a toto hľadať a keď budeme činiť vôľu Božiu, potom sme tí, ktorí budú trvať na veky. Nie svet. Keby sme milovali svet, odídeme so svetom a s jeho žiadosťami aj so všetkým, čo je vo svete. Jakub, ten ide ešte ďalej.

Jakub píše, že ten, kto by len chcel byť priateľom sveta, kto len pomýšľal na to priateľiť sa so svetom, už vtedy sa stáva nepriateľom Božím: „Cudzoložníci a cudzoložnice, či vy neviete, že priateľstvo sveta je nepriateľstvom s Bohom? Teda ktokoľvek by chcel byť priateľom sveta, stáva sa nepriateľom Božím.“ (Jakub 4:4) Svet nenávidí Boha, nenávidí Krista a je nepriateľský voči nemu. A my, ak milujeme Krista, nemôžeme akceptovať svet, ktorý ho nenávidí. Nemôžeme totižto slúžiť dvom pánom. Buď jedného milujeme, a druhého nenávidíme, alebo sa budeme jedného pridržať, a druhým budeme pohrdať. A takto je to aj so svetom. Keď niekto miluje svet, tak o takom Písmo hovorí, že „nie je v ňom lásky Otcovej“ (1. Jánov 2:15). A na to musíme pamätať, aby v nás bol dostatok Otcovej lásky, aby sme, ako Pavol, znášali všetko to zlé, čo nás na tomto svete postretne.

Pavol upomína, že keď mu niekto spôsobil mnoho zlého, ako kotlár Alexander, nechá odplatu na Pána. To máme robiť aj my. Keď ho všetci opustili v tej najťažšej chvíli, povedal: „Nech im to nie je počítané“ (verš 16). Keď prichádza prenasledovanie, tak všetko znáša. V utrpení všetko nesie trpezlivo. A všetko to robí pre evanjelium (4:17), aby sa evanjelium, táto dobrá správa, šírila do celého sveta.

Keď urobíme sumár z toho, čo Pavol píše Timotejovi, dostávame nasledovné ponaučenie: Všetko, čo sa týka evanjelia, máme robiť neustále, či je to vhod alebo nevhod. Pán bude stáť pri nás. Posilní nás tak ako Pavla, aby sme dobre vykonali svoju službu, aby sme konali dielo evanjelistu, boli dobrými vojakmi Ježiša Krista a nasledovali správne apoštolské učenie, správny spôsob života, úmysel, vieru, zhovievavosť, trpezlivosť, ale predovšetkým lásku. Bez lásky nič nezmôžeme a nič nie sme. Motiváciou všetkého musí byť láska. Láska k Bohu, láska k blíznym, láska ku Kristovi, ktorú sme poznali, ako opäť píše Ján: „Po tom sme poznali lásku Božiu, že on (Kristus) položil za nás dušu...“ (1. Ján 3:16)

Veď to je najväčšia láska. On sa ponížil, prišiel z neba, aby sa stal jedným z nás, aby v nahote a opustenosti vytrpel trest za naše viny. Boží hnev, ktorý bol namierený proti nám preto, lebo to sme boli my, ktorí sme boli vinní pred Bohom. Keď hľadáme na kríž, tam vidíme Božiu lásku. A keď máme túto Božiu lásku, keď sme ňou naplnení, potom dokážeme naplniť aj tú druhú polovicu verša „...Aj my sme povinní klásť duše za bratov.“ (1. Ján 3:16) To dokážeme jedine v láske Kristovej, keď vidíme pred sebou jeho kríž. Keď vidíme, že sme boli vykúpení a drahô vykúpení, vtedy môžeme robiť a naplňovať veci, ako robil Pavol. Keď dokážeme odpúšťať svojim blíznym, tým, ktorí sú okolo nás. Keď sa v nás prejaví zlosť či hnev a my sa vieme pokoriť a povedať: „Odpusť mi, prosím ťa, lebo som reagoval zle.“ To všetko v nás spôsobuje láska Ježiša Krista.

Láska je hnacím motorom Božieho dieťaťa vo všetkom. Nie je to svet. Svet Boha nenávidí. A nenávidí aj nás. Mnohí máme také skúsenosti. Keď len spomenieme Kristovo meno, ľudia prevracajú oči a hovoria: „Už je to tu zas.“ Nechcú počuť o Kristovi, lebo ho nenávidia. A my napriek tomu túžime, aby sa svet zachránil kázaním evanjelia, prostredníctvom služby kázaného slova, skrze posolstvo o Kristovi, lebo je to Kristus, ktorý odpúšťa hriešnikovi všetky jeho hriechy. Je to Kristus, ktorý nás oslobodil z moci hriechu a temnoty a odial rúchom spravodlivosti. A v tomto všetkom, priatelia, v tomto všetkom je Boh oslávený.

Oslavovaný v tom, čo Ježiš urobil pre svoju Cirkev, pre svoju nevestu. Preto je našou povinnosťou veľkou okľukou sa vyhnúť tomuto svetu a spôsobu jeho myslenia. Nepripodobňovať sa, ale radšej hľadať to, čo je Božia vôľa. Musíme urobiť všetko pre to, aby sme nestroskotali čo do viery ako Démas. Aby sme netúžili vrátiť sa naspäť k tomu vývratku, z ktorého sme boli očistení. Ale vo všetkom si berme za príklad Pavla, ako to aj písal do Filíp:

„Bud'te mojimi spolunapodobňovateľmi, bratia, a pozorujte tých, ktorí tak chodia, ako máte príklad na nás.“ (Filipským 3:17) V Pavlovi máme vzácny príklad, ako sa správať, ako žiť, ako myslieť. V ňom máme príklad aj na sklonku jeho života – ako žil stále v nádeji, ako zachoval vieru a dokonal beh, dobehol ho až do víťazného konca. Nech je nám v tom všetkom príkladom. A nech máme pred sebou samozrejme aj všetky výstrahy, na ktoré nás upriamuje, lebo Pavol píše Filipským ešte aj o tom, že „mnohí tak chodia, o ktorých som vám často hovoril a teraz i plačúc hovorím, že sú nepriateľmi kríža Kristovho, ktorých koniec je zahynutie, ktorých bohom je brucho a sláva v ich hanebnosti, ktorí myslia na zemské veci“ (Filipským 3:18-19).

Mnohí tvrdili a aj dnes je to tak, že uverili v Pána, a predsa od neho odišli a stali sa jeho nepriateľmi; nepriateľmi kríža. Mnohí vyznávali, že milujú Krista, a teraz sú naspäť vo svete, lebo si zamilovali terajší svet a milujú veci vo svete viac ako Krista. Nadchli sa pre Krista, ale odpadli od neho. Božie slovo hovorí: „Radšej keby neboli poznali cestu spravodlivosti.“ A to platí aj o Démasovi. On poznal cestu spravodlivosti. A platí to aj o nás: poznáme cestu spravodlivosti.

Keďže poznáme cestu spravodlivosti, zostávajme na nej. Nijakým spôsobom sa neodchýľme od

pravdy a nevracajme sa naspäť do sveta! Preto je tiež dôležité, aby sme dávali pozor jeden na druhého, napomínali sa v láske a dali sa napomenúť – zniesli a prijali napomenutie, lebo sme cirkev živého Boha. Lebo naše občianstvo je v nebesiach, odkiaľ i Spasiteľa očakávame, Pána Ježiša Krista.

Svet nech nám je výstrahou, Pavol vzorom a láska hnacím motorom